

อิทธิพลของความรู้ทางการเงิน ทักษะคติการออม และความตั้งใจจะออม
ต่อพฤติกรรมการออม

THE INFLUENCE OF FINANCIAL LITERACY, SAVING ATTITUDE AND
SAVING INTENTION TO THE SAVING BEHAVIOR

อรชิตา บุญรัตน์¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอิทธิพลของความรู้ทางการเงิน ทักษะคติการออม และความตั้งใจจะออมต่อพฤติกรรมการออม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มคนอายุระหว่าง 30 – 60 ปี จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression) ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุ 41-50 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพค้าขาย มีอายุงาน 11-20 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-40,000 บาท ส่วนใหญ่มีการวางแผนการออมเงินเพื่อการเกษียณ ในอัตราการออมเงินต่ำกว่าร้อยละ 10 ของรายได้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการออม เพื่อการใช้ชีวิตประจำวัน และมีรูปแบบในการออมเป็นเงินฝากกับสถาบันการเงิน และผลการวิจัยยังพบว่า ความรู้ทางการเงิน ทักษะคติการออม และความตั้งใจจะออม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความตั้งใจจะออมอยู่ในระดับสูงที่สุด (\bar{x} = 3.83, S.D. = 0.928)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความรู้ทางการเงิน ทักษะคติการออม และความตั้งใจจะออมมีผลต่อพฤติกรรมการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R Square) เท่ากับ 0.525 แสดงว่าตัวแปรอิสระ คือ ความรู้ทางการเงิน ทักษะคติการออม และความตั้งใจจะออม มีผลต่อตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการออม ร้อยละ 52.5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ทางการเงิน (β = 0.227, p < .001) และด้านความตั้งใจจะออม (β = 0.558, p < .001) มีผลต่อพฤติกรรมการออม มีเพียงด้านทักษะคติการออม ด้านเดียวเท่านั้นที่ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการออม

คำสำคัญ : ความรู้ทางการเงิน, ทักษะคติการออม, ความตั้งใจจะออม, พฤติกรรมการออม

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Master student, Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University; Email: 6324103016@rumail.ru.ac.th

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยถือว่าเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ที่อัตราเกิดของคนในประเทศลดต่ำลง ในขณะที่ผู้คนมีอายุยืนยาวขึ้น (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2565) ซึ่งทำให้เกิดความเสี่ยงในด้านปัญหาสุขภาพ และการเงิน ซึ่งปัจจุบันส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ลำบาก เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่ยังคงมีเงินไม่เพียงพอในการเกษียณและเพื่อใช้จ่ายในช่วงบั้นปลายชีวิต เพราะอาจเกิดค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าครองชีพพื้นฐาน ค่าเดินทางสำหรับการไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาล เป็นต้น ดังนั้นการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณอายุจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ และจำเป็น เพราะจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การใช้ชีวิตในช่วงวัยเกษียณมีความราบรื่นสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มก่อนวัยเกษียณมีพฤติกรรมการใช้จ่ายค่อนข้างสูง มีภาระต้องดูแลครอบครัว รวมไปถึงค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จึงต้องมีความรอบคอบในการใช้จ่ายเงินเป็นอย่างมาก แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นกลุ่มประชากรที่มองหาความมั่นคงทางการเงินและรายได้ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2562)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของความรู้ทางการเงิน ทักษะการออม และความตั้งใจจะออมต่อพฤติกรรมการออม โดยการศึกษาี้ เพื่อต้องการทราบถึงทักษะทางการเงิน (ความรู้ทางการเงิน ทักษะการออม ความตั้งใจจะออม) และพฤติกรรมการออมว่ามีความคิดเห็นเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณเป็นอย่างไร และนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องทางการเงิน ไปจนถึงเป็นใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางให้กับประชาชนวัยก่อนเกษียณอายุในการวางแผนการออมเงินสำหรับการเกษียณต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาอิทธิพลของ ความรู้ทางการเงิน ทักษะการออม และความตั้งใจจะออมต่อพฤติกรรมการออม

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาความรู้ทางการเงิน ทักษะการออม ความตั้งใจจะออม และ พฤติกรรมการออม

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มคนอายุระหว่าง 30 – 60 ปี จำนวน 400 คน โดยการแจกแบบสอบถามออนไลน์ ใช้วิธีการสุ่มแบบ Voluntary response sample

ขอบเขตด้านระยะเวลา วิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาดำเนินการระหว่าง เดือนกุมภาพันธ์ 2565 ถึง เดือนเมษายน 2565

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้ทางการเงิน

สตูณี อาชวานันทกุล (2556) ได้ให้ความหมายของความรู้เรื่องทางการเงิน (Financial Literacy) ไว้ว่า เป็นชุดทักษะและความรู้ที่ช่วยให้บุคคลสามารถจัดการทรัพยากรทางการเงินของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีข้อมูลครบถ้วน ตั้งแต่เรื่องการหารายได้ การออม การลงทุน การทำรายรับรายจ่าย การจัดการหนี้ และการวางแผนทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับธนาคารแห่งประเทศไทย (2559, น. 5) อธิบายไว้ว่า ทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) ที่ดีจะเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการส่งเสริมให้เศรษฐกิจมีเสถียรภาพ สามารถขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ตลอดจนผ่านพ้นความท้าทายต่างๆ ได้อย่างราบรื่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเปราะบางทางการเงินของครัวเรือน การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการเงินภายในสังคม อย่างไรก็ตามจากสถานการณ์ปัจจุบันที่คนไทยเป็นหนี้เร็วขึ้นและมีแนวโน้มที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้ตรงเวลาสะท้อนให้เห็นจุดอ่อนในการขาดทักษะบริหารจัดการเงิน ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตไปข้างหน้าได้

ทัศนคติการออม

C. Kovasinth (1980) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เป็นผลมาจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม หรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเรานั้น ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

ทัศนคติการออม ขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล และลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่บุคคลนั้นได้รับ โดยแสดงออกมาทางพฤติกรรมใน 2 ลักษณะ

1. ทัศนคติการออมทางบวก คือ การแสดงออกในลักษณะพึงพอใจและเห็นด้วย ทำให้ไม่อยากจะลงทุน ชอบออม ชอบเสี่ยง อยากได้ และอยากยุ่งเกี่ยวกับการเงินมากขึ้น ตัวอย่างทัศนคติการออมทางบวก เช่น เงินออกเงยได้ถ้ารู้จักจัดการ การใช้เงินทำงาน ซึ่งมีหลากหลายวิธีการที่เป็นทางเลือกในการนำเงินไปลงทุนเพื่อให้ได้ดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น โดยการออมเงิน การลงทุนในหุ้น การซื้อพันธบัตร เพื่อสร้างความมั่งคั่งสำหรับชีวิตในอนาคตแล้ว (ทัศนคติต่อเรื่องเงิน มีผลอย่างไรต่อชีวิต, 2558)

2. ทัศนคติการออมทางลบ คือ การแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจและไม่เห็นด้วย ทำให้ไม่อยากจะลงทุนไม่ชอบออม ไม่ชอบเสี่ยง ทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่าย ซิงซัง ต้องการหนีห่าง และไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับการเงิน ตัวอย่างทัศนคติการออมทางลบ เช่น มีเงินถ้าไม่ใช้ก็เป็นเพียงเศษกระดาษ สาเหตุของทัศนคติเช่นนี้มาจากความต้องการใช้เงินเพื่อปรนเปรอความสุขให้แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงการใช้จ่ายในอนาคต ดังนั้น หากไม่มีการจัดการทางการเงินที่เหมาะสม

สมเมื่อเข้าสู่วัยหลังเกษียณก็จะรู้สึกถึงคุณค่าของเงิน เพราะ ไม่สามารถหาเงินได้มากเท่าเดิมแล้ว (ทัศนคติต่อเรื่องเงิน มีผลอย่างไรต่อชีวิต,2558)

ความตั้งใจออม

Katona (1975) ได้ให้ความหมายของการออมไว้ว่า การออมขึ้นอยู่กับปัจจัยสองประการ คือ การออมขึ้นอยู่กับความสามารถในการออม และความตั้งใจในการออม หมายความว่า ผู้ที่สามารถมีเงินออมได้ ก็ยังจำเป็นต้องมีความตั้งใจที่จะออมถึงจะมีเงินออม และในทางกลับกัน ผู้ที่มีความตั้งใจจะออม ก็ยังจำเป็นต้องมีความสามารถในการออม ถึงจะมีเงินออมได้ ความสามารถในการออมประกอบด้วยรายรับ โครงสร้างสถาบันทางการเงินหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงิน การควบคุมตนเอง และการกำหนดเป้าหมายอนาคต ในขณะที่เดียวกันความตั้งใจในการออมก็มีความสำคัญรวมไปถึงทัศนคติ แรงจูงใจ และการรับรู้ความสามารถของตนเองที่จะทำให้สำเร็จตามเป้าหมาย และยังสอดคล้องกับ สุพพตา ปิยะเกตุสิน (2546) ที่บอกว่าการออมเป็นพื้นฐานของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เพื่อป้องกันการมีรายจ่ายฉุกเฉิน เป็นการสะสมเงินไว้ใช้จ่ายในยามที่มีปัญหาเกี่ยวกับรายได้เกิดขึ้น เช่น การมีรายได้ลดลง รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายที่เพิ่มสูง

พฤติกรรมการออม

ปิยรัตน์ กฤษณามระ และคณะ (2554) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการออมไว้ว่า พฤติกรรมการออมมีไว้เพื่อการบรรลุเป้าหมายของชีวิต แต่ละคนต่างก็มีเป้าหมายที่แตกต่างกันออกไป โดยสามารถจำแนกการออมเพื่อบรรลุเป้าหมายได้ 3 ประเภท ดังนี้ ตฤณกร (2554)

1.เงินออมเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉินหรือเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันเกิดขึ้นก็ยังมีเงินจับจ่ายใช้สอยและดำรงชีวิตได้ตามปกติ ได้แก่ การฝากธนาคาร การฝากสหกรณ์ออมทรัพย์

2.เงินออมเพื่อการลงทุน หมายถึง เป็นการเก็บออมเงินเพื่อนำไปลงทุนเพื่อจัดตั้งธุรกิจหรือนำไปลงทุนในหลักทรัพย์ เช่น การลงทุนในตราสารทุน การลงทุนในตราสารหนี้ หรือการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์

3.เงินออมเพื่อเกษียณอายุ หมายถึง การเก็บเงินสะสมไว้ใช้ในยามสูงอายุ เป็นวัยที่เริ่มมีรายได้ลดลง โดยเงินออมประเภทนี้จะช่วยให้การใช้ชีวิตในวัยเกษียณมีอิสรภาพทางการเงิน ได้แก่ กองทุนประกันสังคม กองทุน บำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) กองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน PVD RMF ประกันชีวิตแบบบำนาญ

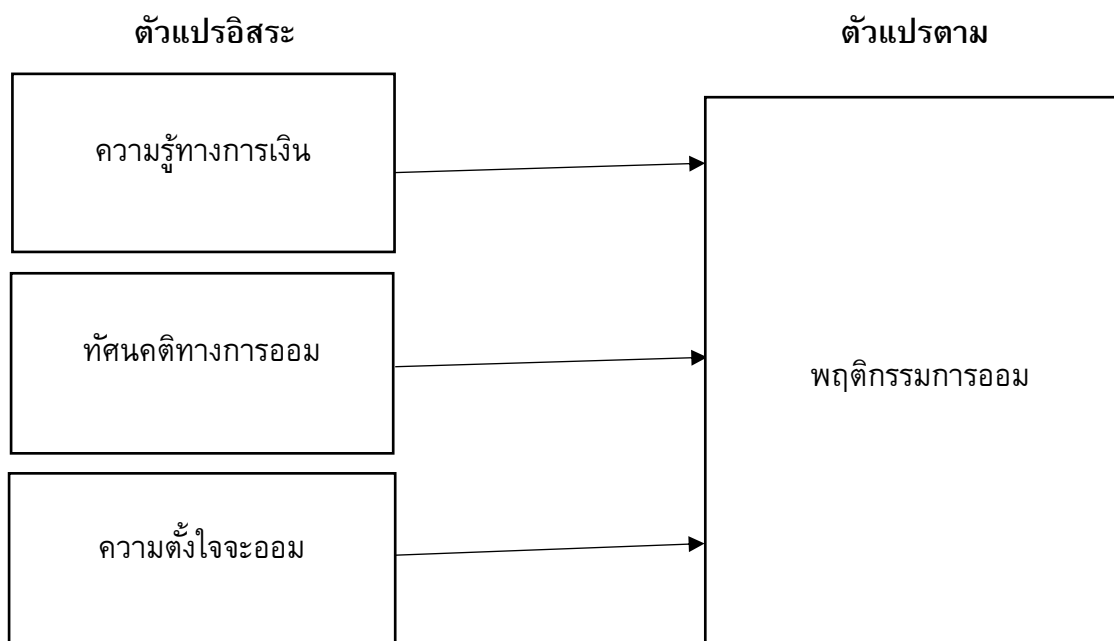
สมมุติฐานการวิจัย

H1 : ความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออม

H2 : ทักษะคติทางการเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออม

H3 : ความตั้งใจจะออมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มคนอายุระหว่าง 30 – 60 ปี จำนวน 400 คน โดยการแจกแบบสอบถามออนไลน์ ใช้วิธีการสุ่มแบบ Voluntary response sample จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการใช้สูตร W.G. Cochran (1953)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ความรู้ทางการเงิน 3) ทักษะคติการเงิน 4) ความตั้งใจจะออม 5) พฤติกรรมการออม โดยปรับจาก (Chudzian, Aniola-Mikolajczak, and Pataraiia ,2015) ซึ่งตัวอย่างคำถามของตัวแปรความรู้ทางการเงิน เช่น ท่านสามารถใช้ทักษะและความรู้ของตนเองในการตัดสินใจทางการเงินได้ ตัวแปรทัศนคติการเงิน เช่น การออมทำให้อันรู้สึกถึงความปลอดภัย ตัวแปรความตั้งใจจะออม เช่น ท่านออมเงินเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคตของท่าน และตัวแปรพฤติกรรมการออม เช่น ท่านได้ออมเงินสำหรับรายจ่ายที่ไม่คาดคิด โดยใช้การวัดแบบ Likert Scale 5 ระดับ โดย 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ ด้วยการนำแบบสอบถามไป Pretest สัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 ราย เพื่อทดสอบความเข้าใจและขอข้อคิดเห็นจากการทำแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไป Pilot กับกลุ่มตัวอย่าง 30 ราย โดยผลตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.963

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 2) วิเคราะห์ความรู้ทางการเงิน , ทักษะการออม , ความตั้งใจจะออม และ พฤติกรรมการออม โดยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยแบบพหุคูณ เพื่อทดสอบอิทธิพลของความรู้ทางการเงิน ทักษะการออม ความตั้งใจจะออมต่อพฤติกรรมการออม

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 67.5 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.8 จบการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 80.2 ประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 58.4 มีอายุงานระหว่าง 11 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.7 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38 มีการวางแผนการออมเงินเพื่อการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 78.7 มีการออมเงิน คิดเป็นร้อยละ 86.7 อัตราเงินออมต่อรายได้ต่ำกว่าร้อยละ 10 คิดเป็นร้อยละ 29 วัตถุประสงค์ในการออม อันดับแรก ได้แก่ เพื่อการใช้ชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 67.7 รองลงมา เพื่อใช้จ่ายในอนาคต เช่น ท่องเที่ยว ซ่อมปั๊ม คิดเป็นร้อยละ 35.5 และเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉิน คิดเป็นร้อยละ 24.7 รูปแบบในการออม อันดับแรก ได้แก่ เงินฝากกับสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมา ประกันชีวิต คิดเป็นร้อยละ 39 และหุ้น คิดเป็นร้อยละ 24

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรความรู้ทางการเงิน ทักษะการออม ความตั้งใจออม และพฤติกรรมการออม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่อยู่ในระดับสูงที่สุดของความรู้ทางการเงิน คือ ด้านปัจจัยภายนอก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96) ด้านที่อยู่ในระดับสูงที่สุดของทักษะการออม คือ ด้านทักษะการออมเชิงบวก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64) , ด้านที่อยู่ในระดับสูงที่สุดของความตั้งใจออม คือ ด้านการออมเพื่อความเสถียร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83) และ ด้านที่อยู่ในระดับสูงที่สุดของพฤติกรรมการออม คือ ด้านพฤติกรรมการลงทุน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90)

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของความรู้ทางการเงิน ทักษะการออม ความตั้งใจออมต่อพฤติกรรมการออม พบว่า มีเพียงทักษะการออมที่ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการออม โดยสามารถอธิบายพฤติกรรมการออมได้ร้อยละ 52.50 ซึ่งทักษะทางการเงินมีผลต่อพฤติกรรม

การออมมากที่สุด ได้แก่ ความตั้งใจออม ($\beta = 0.558, p < .001$) และด้านความรู้ทางการเงิน ($\beta = 0.227, p < .001$)

ทักษะทางการเงิน	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	1.298	.129	-	10.028	.000
ความรู้ทางการเงิน	.206	.055	.227	3.787	.000*
ทัศนคติการออม	-.021	.066	-.023	-.313	.755
ความตั้งใจจะออม	.499	.060	.558	8.304	.000*
R=0.725		R Square=0.525	Adjusted R Square = 0.522		SEE. = 0.48968

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษา เรื่อง อิทธิพลของความรู้ทางการเงิน ทัศนคติการออม และความตั้งใจจะออม ต่อพฤติกรรมการออม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย มีช่วงอายุ 41-50 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพค้าขาย มีอายุงาน 11-20 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-40,000 บาท ส่วนมากมีการวางแผนการออมเงินเพื่อการเกษียณ มีเงินออมในอัตราการออมเงินต่ำกว่าร้อยละ 10 ของรายได้ มีวัตถุประสงค์ในการออม เพื่อการใช้ชีวิตประจำวัน และมีรูปแบบในการออมเป็นเงินฝากกับสถาบันการเงิน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มี 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางการเงิน และด้านความตั้งใจจะออม ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออม

ด้านความรู้ทางการเงิน มีผลต่อพฤติกรรมการออม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้ตอบให้ความสำคัญกับการมีการตรวจสอบรายการเคลื่อนไหวของบัญชีอยู่บ่อย ๆ เพื่อมีอะไรผิดพลาด และการมีข้อมูลทางการเงินเพียงพอในการตัดสินใจได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์และการมีความรู้ที่มากพอ ทำให้มีการตรวจสอบความถูกต้องในการทำธุรกรรมเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมลพร สมัครเขตการ และปัญญา ศรีสิงห์ (2563) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการวางแผนการเงิน เพื่อความมั่นคงตอนเกษียณอายุ กรณีศึกษา ลูกค้าธนาคารยูโอบีสาขา ถนนศรีวิภา พบว่าปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงยามเกษียณอายุ คือ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงิน และ ภาวะทางเศรษฐกิจ

ด้านความตั้งใจออม มีผลต่อพฤติกรรมการออม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้ตอบคาดว่าจะออมเงินในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้า หากมีโอกาสทำกำไรจำนวนมากก็ยินดีที่จะเสี่ยงมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ตอบเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณในอนาคตอันใกล้นี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ หนองใหญ่ (2560) กล่าวว่า การที่

ประชาชนมีการเก็บสะสมเงิน โดยการนำรายได้ส่วนหนึ่งที่ไม่มีการใช้จ่ายออก เพื่อนำมาบริโภค หรือนำไปเป็นรายได้ โดยเก็บไว้มีวัตถุประสงค์เพื่อการนำไปใช้จ่ายซึ่งสามารถนำไปลงทุนต่อในอนาคต

ด้านทัศนคติการออม ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการออม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้ตอบให้ความสำคัญกับการออมเงินเป็นเทรนด์ในปัจจุบันการออมทำให้รู้สึกถึงความปลอดภัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถาบันทางการเงินมีความน่าเชื่อถือ และยังเป็นการลงทุนโดยการได้รับดอกเบี้ยจากเงินฝากนั้น ๆ อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Esenvalde (2010) และ Lim et al (2011) พบว่า บุคคลที่มีความสามารถในการควบคุมด้านการเงินหรือชะลอความพึงพอใจของตัวเองได้ถือว่าเป็นบุคคลที่รู้จักยับยั้งชั่งใจกับรายจ่ายบางอย่าง รู้จักวางแผนการใช้จ่าย แสดงว่าบุคคลนั้นเห็นความสำคัญของการออมมากกว่าที่จะจ่าย ทำให้มีทัศนคติที่นำไปสู่การออมได้มากกว่าบุคคลที่ไม่สามารถควบคุมด้านการเงินของตัวเองได้ และสอดคล้องกับการศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทย (2556) ที่พบว่า ทัศนคติทางการเงินของคนไทยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านความรู้ทางการเงิน ควรเพิ่มเติมทักษะและความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการเงินที่ถูกต้องให้เข้าถึงและเข้าใจอย่างถ่องแท้ในการบริหารทางการเงินเพื่อเป็นทางเลือกตัดสินใจทางการเงินได้มากขึ้น โดยเริ่มจากการให้ความรู้เรื่องการเงินตั้งแต่ขั้นพื้นฐาน เช่น การเปลี่ยนวิธีคิดจากเงินที่มีอยู่สามารถต่อยอดให้เพิ่มขึ้นได้ โดยการเปลี่ยนรายจ่ายที่ไม่จำเป็นมาเป็นเงินเก็บ การลงทุน เป็นการเริ่มทยอยลงทุนในจำนวนเงินก้อนเล็ก ๆ ที่เท่ากันทุกเดือนก่อน ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นแนวทางกระตุ้นให้ประชาชนรู้จักใช้เงินและออมเงิน ซึ่งเป็นการสร้างความปลอดภัยในการทำธุรกรรมในอนาคตได้

2. ด้านความตั้งใจออม ควรต้องเริ่มจากการวางแผนการออมสร้างนิสัยให้รักในการออมเสียก่อน คือ จะต้องทราบว่าการออมเงินนี้เพื่อตอบโจทย์อะไรในปัจจุบันและอนาคต โดยวิธีการหาเพื่อนออมเงิน ซึ่งเริ่มจากคนในครอบครัว การอ่านกระทู้ที่เกี่ยวกับการเงินเพื่อกระตุ้นให้อยากออม การมีความฝันที่ต้องทำให้เป็นความจริงสามารถจับต้องได้ เช่น เก็บเงินไปซื้อบ้านรวมไปถึงสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม คือ การหยุดกระปุกออมสินทุกวันเพื่อให้ประชาชนสามารถรับมือกับเหตุการณ์ในอนาคตที่คาดคิดและไม่คาดคิดได้อย่างสมบูรณ์แบบ

เอกสารอ้างอิง

- กมลวัฒน์ มีถาวร. (2564). ทักษะการออมและรูปแบบการออมของข้าราชการครูกลุ่ม เจเนอเรชั่นเอ็กซ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. วารสาร สังคมศาสตร์ ปีที่ 10 คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต พระราชวังสนามจันทร์.
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2565). สถิติผู้สูงอายุ. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2565. <https://www.dop.go.th/th/know/1>.
- จันทะสุก ลาตสะอาด. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมส่วนบุคคลของคณวิย ทำงาน ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ สาขาการเงิน, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชาลิสา พุกกะรัตน. (2562). การศึกษาความคิดเห็น และทัศนคติทางการเงิน ที่มีผลต่อการ ยอมรับความเสี่ยงส่วนบุคคลของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. *TNI Journal of Business Administration and Languages* คณะบริหารธุรกิจ, สถาบันเทคโนโลยี ไทย- ญี่ปุ่น.
- ญภัทรา ภูรภัทเกียรติกุล. (2562). สภาพะการออมของประชาชนเพื่อเตรียมความพร้อม ก่อนวัย ผู้สูงอายุ. *RMUTP Research Journal Humanities and Social Sciences Vol. 4, No. 2, July- December 2019* ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก.
- เปมิกา กระแสแก้ว. (2563). พฤติกรรมการออมและความรู้ด้านการลงทุนของ Gen Y ในกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรลักษ์ณ์ ลีมกาญจนา. (2020). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความ พร้อมทางการเงิน เพื่อวัยเกษียณ: กรณีศึกษาพนักงานธนาคารพัฒนาวิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ภาคใต้. *BU ACADEMIC REVIEW No. 2* บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศิรินุช อินละคร. (2563). การวิเคราะห์ทักษะทางการเงินของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา. วารสารสหศาสตร์ศรีปทุม ชลบุรี ปีที่ 6 สาขาการเงินและการ ลงทุน คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. 2562. บริษัทเกษียณสุข. สืบค้น เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2565. <https://www.sec.or.th/TH/Template3/Articles/2561/ac-post-25611218-retirement.pdf>.

Umi Widyastuti ,Usep Suhud ,Ati Sumiati. (2016). The Impact of Financial Literacy on Student Teachers' Saving Intention and Saving Behaviour. *Mediterranean Journal of Social Sciences*. Vol7 No 6 November 2016. file:///C:/Users/User/Desktop/9571-37163-1-PB.pdf.